

La castanyera Angelina,
que en lo negoci es molt fina
y aprofita sempre 'l rato,
quan la castanya declina
ja prepara 'l moniato.

Copia fot. de J. E. Puig.

De dijous á dijous

Ja havém rendit tribut als morts; la diada n' es passada y ara fins un altre any, que tornarán á lluhir llassos y coronas ab dedicatorias que més serveixen pera ostentació de vius, que per lloansa de morts. Aquest mon es aixís; qui jema ja ha rebut, y ara á veure si estant avisats fan per manera de no morir-se... Crèguinme, no siguin tontos, ho dich pe 'l seu be.

Pera que 'ls lectors de LA TOMASA pogan seguir al «tantum» els moviments artístichs y de tota mena que hi ha á Barcelona, hem visitat aquesta setmana la Sala Parés, exposició de pinturas que 's renova tot sovint y ahont se fan coneixer els artistes. Portan la firma d' en C. Pellicer els quadros exposats actualment; y son d' alabar per sa factura pulcra y ben acabada y per tractar en sos assumptos la figura, de la que se n' apartan tant com poden els pintors que s' anomenan «modernistas», que no ho son al nostre parer, sobre tot las pocas vegadas que fan estudis humans, ja que transcriuen solzament «esfinges» y «cariátides» dels grechs y dels egipcis, sens mirars' el natural, que ab tanta facilitat se poden posar al devant, y avuy pertoca fer.

Potser sí, que tindrán rahó, si 'ns diuen que 'ls quadros d' en C. Pellicer, son poch ferm de dibuix y un tant llepats del color, sobre tot en las carns, en las que hi manca vigor al modelar, defecte venut al tocar els ropatges; pero no 'ns podrán negar que s' hi ven l' estudi del natural fet ab serenitat d' esperit, ab clarevidencia dels efectes lluminosos y un brahò ferm, al empendrer aytals obras.

Fá molt temps que teníam ganas de dirho: á nosaltres no 'ns convencen aquets pintors «moderns», que per fer gala d' una despreocupació «que 'ls preocupa», ensenyen y volen fer empassar al públich com obras d' art termenadas lo que no més son bocetos, estudis molt apreciabls, notas de color molt simpáticas, tacas cor-prenedoras de melangía, si volen; però may obras d' art que pogan figurar dignament, no pas en cap museo, ni aplech oficial; ni menos en la sala d' una persona mitxanament coneixedora. No poden passar del taller del company qu' els ho compra ó tot lo més d' una galería de recibidor, ahont las col-loqui un bon amich.

Referintnos á n' aquets últims temps, tal efecte han produhit las pinturas d' en Mir, que vá ensenyarnos unas islas de Mallorca per ell somniadas, que no vistas; y ara darrerament en Gelabert y en Junyer-Vidal, que impresionats sens dupte per l' anterior citat company, van mirarse las islas dauradas que també hem contemplat nosaltres, al través d' unas ulleras ab vidres de colors.

Solzament en Mestres, va ensenyarnos quelcom qu' es paisatge mallorquí, ab algunas figuras ben apuntadas á plena llum del natural, demostrant á tothom que coneix la tècnica de la pintura y del dibuix, que es fonament de son Art.

Del mateix modo que 'ns guardém la confitura, que es 'l plat dols, per postres d' un dinar, aixís nosaltres havém deixat per l' últim parlar d' en Rusinyol, que es 'l cap d' ala dels pintors anomenats «modernistas». Aquést ja es un mestre que 'n sab; pinta y dibuixa molt més encara de 'l que ensenya,

y si no comprobés aixó tota la colecció de sos «jardins abandonats» podrián donarnos la rahó sos tres últims quadrets, exposats á ca 'n Parés, dignes del pinzell d' un home que sab lo que 's fá; es sols de sentir que son caràcter bohemi y son temperament, 'l privin d' empendre obras més fermas, pero ¡cál no, senyors; no tinguin por que s' emboliqui; ell més 's deu estimar escriure tonterías pel Teatre Catalá, y ab aixó sí que no hi toca pilota; son temperament de «bon vivant» y la sátira fina y pnxanta de que vol fer gala quan escriu, son massa casulanas. Per fer literatura sols acceptable; s' ha de picar un xich més alt, y n' estém segurs: en Santiago Rusinyol no s' hi vol pas amohinar.

La «Lliga Regionalista» ja s' ha tornat á mudar de casa; gayre be no sabem ahont trobarla, perque ab els poch anys que compta de vida, ja ha seguit els pisos de mitx Barcelona y en lloch s' assenta be. Prou l' hi costará; una minyona quan busca acomodo, ó bè balladó, que es lo mateix, s' ha d' estar quieta al seu puesto y esperar que la vagin á treurer. S' han presentat aquets de «La Unión Nacional» que la pretenen, però no més que per ballarhi la «Jota». Segurament que aquets senyors son molt «corridos» y tot ho embesteixen desseguida. Després plorarà desenganys; que s' en recordi d' en Polavieja y d' en Silvela... qu' en Paraiso no serà pas el primer de deixarla plantada al bell mitx del sarau y aixó es molt lleig per una «Lliga» encara que siga tant reganyosa com la nostra.

Lo cambi de casa ha donat peu á n' en Albert Rusinyol pera fer un discurs, fins ab historia, volentnos fer entendre la rahó, que ha sigut ben malhaguanyat, perque 'ls de la casa ja ho saben 'l fet y als altres tant se 'ls endona, d' aquesta manera «modernista» de tractar la política. Si no 'n pensa cap més que aquésta, 's queda petit, Senyor President.

Seguint una costum ben madrilenya, van reunir-se el dijous darrer, al Restaurant Justin, uns quants, però ben triats concejals del nostre Ajuntament pera fer un bon ápat.

Ja 's deuen figurar que no hi van anar á resar las tres parts de 'l Rosari. Sembla que aquets bons senyors volen de totas passadas tenir la presidencia de las comissions permanentas, que ara han de resoldre qüestions de tanta importancia pera la Ciutat, com son: la Municipalisació del gas, la Conversió y Unificació del Deute Municipal, la Conducció d' ayguas per beure, y algunas otras també interessants. Are com are 'ls senyors Pons, Marial y Jofra son els que desempenyan 'ls càrrechs y pretenen substituirlos, y ja s' ho menjan á ca 'n Justin els senyors Roig y Torres, Oliveras y Fontcuberta, que 's diu que vetllan els interessos de la Companyia del Gas Lebón, que tant ha perjudicat á la Ciutat en general y á sos abonats, enjgantlos per las canyerias corrents d' ayre en lloch del gas, que pagan prou car presentantlos després los comptes d' un fluhit que no ha passat pe 'ls comptadors, encara que ho senyalin.

Prou 'n diría més de cosas llépolas, pero tinch por deser pesat... Potser ho he sigut ja finsare... Perdoniu.

CALIXTO PI Y XARAU,

LA VUYTADA

Haurém d' aná ab peus de plom
y caminar xano-xano
si no volém dá un mal pas,
puig tenim lo *Temerario*
en ayguas de nostre port;
vull dir, que no son romansos.
Per lo tant, revistarém
sense ferhi.. *comentarios*.

Qui diu que 'l *Foment* vá curt
de rals, ment com un *villano*;
ja que un administrador
ha nombrat pe 'l seu regalo
ab setanta cinch d' un coll
cada mes per no fer gastos.
(Es per administrar las
cuotas dels socis *paganos*)

A n' el diputat Calvell
(que l' *abilla* molt 'l *mano*)
diu que li varen pulir
la cartera ab molt de garbo
que contenia valors.
¡y fóren haguts 'ls *cacos*!
¿Qué s' hi jugan que si á mí
(que moltes vegadas bado)
m' arrivessin á robar
un dia 'ls meus *cuatre quartos*,
no hi valdrian ni *tres Sols*
ni sis *Llunas* per xamparlo
á n' el que m' hagués *birlat*?
¡Fós Calvell, en lloch de *calvo*!

Quan alló del *pimenton*
dels ditxosos *murcianos*
estiga ja prou picant
y hagi fet ja prou 'ls *tatus*,
'ls ho faré á sapiguer
per no passar més mals ratos;
que ja comensa á picar
en historia aqueix boato
per si ab l' oli barrejat
es ó no més bó... ¡y no 'n tasto!
¡Si que estém ben amanits
ab pebre murciá á tot gasto!
¡Altres mals de cap tenim
de més picantó .. ¡Me caso!

Per are allá en lo Congrès
no hi há hagut més que un escan-
pró tot es lo comeusar. -dol;
Me sembla si no m' enganyo.
que á en Robledo li han eixit
alli dintre molts tocayos
per fer ridícols papers
dalt del Nacional Teatro...
¡Y l' oncle, qu' es lo País
que xiuli desde 'l seu palco!

Aixís que vareig llegir
alló referent al plasso
de las *pelas* d' Isabel,
fico má á l' ermilla, guayto
si 'n tenia cap y. . . ca!
¡No més *perros* per contarho!
Y com que las *pelas* ván
tan escassas per nosaltres,
(al revés dels *sentiments*
que no van pas gens escassos)
á la gent de nostre bras
la tal alarma ha fet fiasco.
¡Poca feyna li darém
al Banch d' Espanya ab son bando!
La plata no regna ab nos;
es l' arám sempre nostr' amo.

Al senyor Vis-president
de la Argentina ¡borrango.
quin modo de fé 'l menjar
continuament bons bocados!
Ja cal que compri al marxar
una ampolla del *Pagliano*
Aqui á Espanya 'ls extrangers
podrán notar que hi fa estragos
la miseria pe 'ls terrats;
mes, lo que toca pe 'l baixoss
veurán sempre *barra* en gran
y uns estómachs com calaixos
que may s' acaban d' omplir
de bons bossins y bons tragos.

Com si encare li raqués
á n' el carré de Fernando
desferse dels seus penjolls
in totum deixa un rressago
á cada cap de carré
com dihent:—A casa mano;
y si á algú li cau al cap
un rosetó dels que 'm guardo
pera quan me fássin llum,
(si no 'm passa cap més xasco)
que s' hi posi fullas; jo
soch carré distint dels altres.—
¡Es clar, com qu' es lo carré
que brilla més y fá 'l maco!
Sigués 'l nostre carré
ja hauría pagat 'l *pato*.

Com la qüestió dels Encants
sembla que torna á está al payro,
aixó vos demostrará
si hém fet gayres adelantos
quan encare vá en augment
l' haver de fer cap al *Rastro*
si volém anar vestits
'ls dependents y *empleados*.

Com que aviat será un Encant
tot Barcelona y su *radio*,
(perque 's vá *liquidant* tot
y está 'l Comers fet un *saldo*)
s' hi anirá á vestir tothom
tant d' hivern, com... *de verano*.

Segons diu un rotatiu
que de fullejar acabo
s' organisa allá á la Cort
una *Caixa* sens' candado
d' *Estalvis «La Nacional»*
qu' explotará ab *amor patrio*
una Companyia; l' *A-*
rrendataria de Tabacos,
á fi de que 'ls espanyols
economisém molts... xavos.
Hi veig dos contrasentits:
1.er ¿quins ahorros, vamos,
podém fer 'ls del país
quan no més contant 'l gasto
d' impostos, sellos per tot,
recárrechs mils y altres pagos,
ab prou feyna 'ns atipém
de llegums y *peixu-palo*?
2.^{on}: ¿Com pot esser l' *A-*
rrendataria de Tabacos
l' Administradora dels
ahorros ¡ni que *ocho cuirtos*!
quan viu del vici no més
del fumar qu' es un malgasto?
¡Será una broma potser
dels castellanots *hidalgos*!

D' un diari de nit: «*El*
robo del tranvia» ¡Es raro!
(Dit robo sigué á Madrit
segóns telegráfichs datos)
Vaja; ab aixó de robar
tot un trolley, jo m' escamo.
Aqui estém més atrassats;
aqui sols se roban carros...
A la qüenta allá á la Cort
han progressat més 'ls *cacos*

Antes de fer punt final
volía parlar á grans rasgos
de la Esquadra y dels milions
que costará—segons planos—
y de la fi que farà
(si arriba á ferse cap barco);
pró m' he recordat que al port
hí tenim al *Temerario*
qu' es fill polítich—m' han dit—
del papá-sogre *Pelayo*.

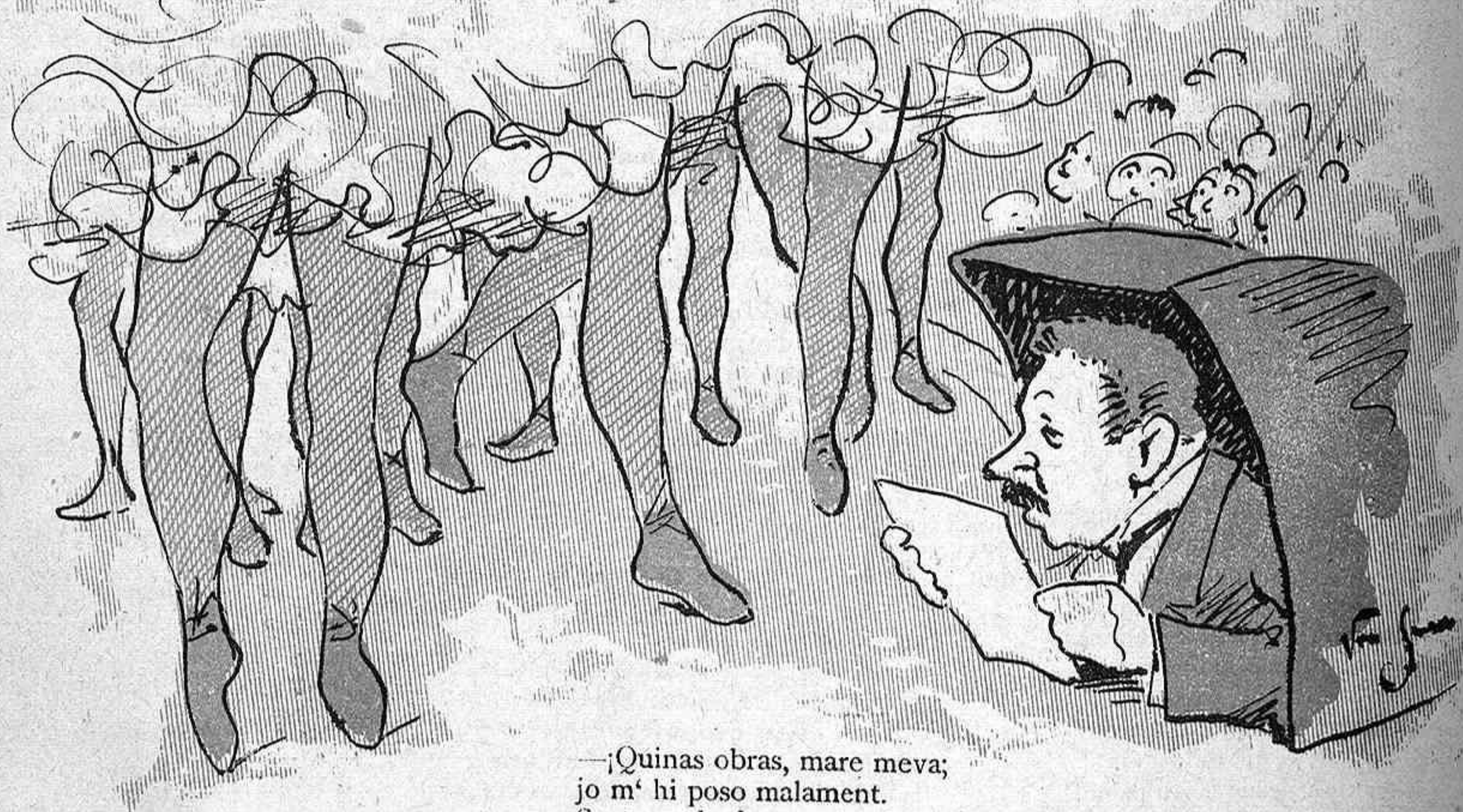
PEPET DEL CARRIL.

TEATRERIAS

—¡Ay, senyoreta Leonor,
sa veu es un filón d' or
—Altres en tinch, don Paciá;
si 'm contracta, ja ho veurá.

Fins sembla una mad'moiselle,
per son *chic* y sa palica...
Segons m' han dit, ha passat
un més á la Fransa... xica.

—¡Quinas obras, mare meva;
jo m' hi poso malament.
Sort que la de casa 'm dona
un bon reconstituyent.

TENORIOS D' AVUY

Avuy dia sols ens quedan
Tenorios d' aficionats,

'ls Tenorios de secar

y 'ls Tenorios dissecats

Obertura de Corts

Discurs necrològic enteru y pronunciado el dia de Tots-Sants.

Companyans de causa: ¡¡salut!!
La ossamenta del que vos dirigeix la paraula en aquets moments, es vostre President, l'home que després de quatre cents anys de demanar tanta y lluytar per la regeneració del *mon dels morts*. s'ha guanyat per dret de sufragi *l'encoixinament* de la Presidencia. Al assentir-me al trono, vosaltres ¡hi podeu pujar de peus!, tingueu fé en los meus actes; no m' repiqueu y jó vos asseguro un regnat de pau, d' *enlluhernament* y concentració de afectes.

— ¡¡Bravo!!

Prompte, molt prompte sentiréu la *sotregada* del carro del meu govern. S' imposa un *cambi* de politica, *corriente*; encare que aixó fassi gitano, s' implantará.

Tots sabem que mon antecessor al pendre puesto va dir qué *faría* y qué *deixaría* de fer; y que sozament ha complert lo según Tots sabem que embadalits per sas promesas de paternitat y *cambis de temps*, varem votarlo y .. ¡trist es confessar-no! durant los cent anys justos qu' ha tingut lo ceptre entre mans, no s' ha posat ni una *pedra al fetxe*. Los *morts* d' avuy som los mateixos *morts* de cinch cents anys enrera. En una paraula; som uns *verdaders morts*.

¡¡Companyans!! Doném un crit de protesta ab totas las forsas de nostra *ossera* y tinguém sempre la paraula *progrés* á la boca; que es lo gran sistema de estalviar tabaco. ¡Progrés! paraula traduhida á tots los idiomas coneguts; *terme* que s' ha fet popular á copia de cantar-lo 'ls cegos; primera materia pera la *fabricació* del adelanto y reconstituyent decidit de las aspiracions *endormiscadas!* No os ne *desfeu* d' aquesta paraula: *gardeula* y *benehiula*, puig es la que ha de marcar lo camí... del *cementiri*.

¡Ah, sí, companyans de fatiga y *vista cansada!* ¡Si vos pogués trasmetre tot lo que sento: totas mas aspiracions! Jo, si es que no 'm rentéu la cara ab un drap brut, os faré sortir del ensopiment *cadavérich* en que os trobèu, degut á nostra falta d' instrucció y 'ns plantarém d' un bot al devant de la nació més adelantada del *mon dels vius*.

— Demano la paraula.

— ¡Mestre! vos falta sapiguer si la *necessito*. Lo *difunt* parlará quan las gallinas... fassin mes de lo que fan! Ah! y si 'm tornéu á interrompre, plego.

Tornant á lo que os deya, es precis que coneguém còm y de quina manera l' *altre mon* ha lograt lo dessenrotllo del *progrés* ab tanta escala, durant la passada centuria! Sembla mentida! L' *esqueleto* 'us hauría de caure de vergonya! Mentres nosaltres aquí passém lo temps tocantnos los *ossos*, allá al *altre mon* han inventat lo ferrocarril; una màquina que xiula, bufa, fa desgracias y encare li queda temps pera *traginar* personas. Lo fonógrafo, que es un aparato que *pren* la paraula sense demanarla y vá contant pel ventinat tot lo que sent á dir; desgraciat si tens una mica de *febra*; desseguida ho sab tota la escala. ¿Y aixó no es un adelanto? Però encare no hi acabat. Tenen la fotografia; que es un *tipo* que 't *fila*... y, ja está llest; en un moment *donat* (perque allí tot va molt barato) en un moment donat, com

vos deya, te 'n fá *de petits*, com si haguessis tingut *cria de bustos*. Y aquí es sensible haverho de confessar! Un *mort* no val més que per un: no se 'n pot treure *còpia*. Hi n trobat á forsa de tenir lo cap entre mans, los *Raigs X*, un raigs que no mullan, pero 't veuen si tens *gat amagat* y fins las intencions més *inéditas*. Aquí, per diunos *quatre paraulas*, ens enfadém desseguida; allá... s' envían un telegrama; tenen un aparato que 'n diuen teléfono, que parlas *aquí* y se sent d' *allá*. y en fil la mar!

Ji vos dich, companyans d' ossamenta, que 'ls habitants del *altre mon*, no poden donar l' abast á tots los invents que 'ls hi surtea entre camas. Han descubert la electricitat, que estalvia mistos; lo termómetro, que 't diu quan has de tremolar de fret ò t' has de treure 'l mocador de la butxaca pera aixugarte 'l front; la bicicleta; l' automóvil.. *mamá*, y 'ls pans sense torna.

Allá, al *mon dels vius!* feuse'n creus! als dinou anys ja s' entra á la *quinta* y aquí arribém á vells y encara no hem entrat a cap. ¡Voléu més adelanto d' un *mon* que quan veuen que son masses *inventan* cóleras y maluras pera que *toquin pirandó* 'ls que sobran! ¡Y en quant á sentit practich. Verge Santa! ¿Qué 'n dirém d' un poble tant *práctich*, que classifiqui los militars, los tisichs y l' *aiguardent* baix una mateixa tarifa? Per *graus*. Que si passas una *frontera* ab un bulto, *assentan* lo bulto y á tú 't fan pagar *dret*. Los homes allá no *tenen* vergonya; perque han arribat á compendre que no serveix per res; no fán com aquí que desseguida 'ns torném vermells ¡Aixó es perdre 'l temps! Tenen tres *clases* de vapor: una pe 'ls diumenjes, un' altra pe 'ls días de feyna y un' altra pe 'ls dijous á la tarde. L' home allá es més que *práctich*: qui més qui menos té dugas *mudadas*; se treuen las *tacas* ab *desafios* y estornudan de cara al sol. Per *treure* tampoch necessitan *vomitius*; tenen la *loteria* que es una cosa que surt una *bola*... y es *veritat*. Per Nadal acostuman á treure la *grossa* y per *ná-baix* tenen *ascensor*. Fá poch temps qu' un tot jugant jugant va *inventar* la carn de caball, que la treuen de la mateixa bestiola y que 's menja ab la mateixa *confiansa* com si 't menjessis un germá teu. Taula que no hi figuri aquesta carn, ja no es taula; es... calaixera. ¿Qué diuen? Allá no hi falta res tenen pá *moreno* per los qui 'lshi agradan los *colors suferts*; aprofitan las puntas de cigarro y quan no tenen aigua... fican los peus á la galleda ¡Ah! pero lo que més os encantaría fora 'l cumoliment de las lleys. Fa poch se vá firmar una *Real orden* obligant á tots els *mortals* á tenir dos *lunares*, y .. oli en un llum. Totnom ne tenia dos y ab la obligació d' anarho esbombant pels carrers! No se sentía altra cosa!

Y de la organizació dels pobles ¿qué 'n dirém? Dona gust veure 'l mapa! Home, sense aná tant lluny: hi ha una nació que li diuen España que es la que va al devant del *progrés* (suposo que ja sabeu que vol dir anar á devant) donchs... *meno* tè compartit tot lo terreno en provincias y cada provincia fá una cosa ó altra: á Madrid dormen y á Tarragona... *manxan*. Tenen un puesto anomenat Sevilla que *qui hi va* ha de seure á terra, y un' altre quin nom are no me n recordo, que té un *grupat* de *cama'ichs* llogats tot l' any pera *abaixar y aixecar garantias*. ¡Alló es un moment continuu! La nació de que vos parlo, té ministres per *tot*. Un sol se cuida de la Gracia de la Justicia! Totas dugas *cosas*

fan riure bastant!; hi ha ministre de *negocis...* entre mans; de la guerra y de la *marítima* Protegeixen al pobre d' una manera *bàrbara*. No veurèu may nin gù pe 'l carrer sense saber ahont anar á dormir; ¡may!; los metjes se cuidan de donar *dormitori*.

Jo crech, volguts companys, que hi parlat per las butxacas de 'ls ossos pera demostrar lo que no demostro y si devant de ls datos exposats no vos *balla* un crit de progrés per dintre la *carcanada*, mereixé que vos condemnin *à viu*.

Jo crech que l' *escunyoliment* de nostres cossos, está ab relació ab nostras aspiracions. Los *vius* ens portan los *morts en caixas* per que vejém que son endressats. Portan *capellans al enterro*, per presumir de que 'n tenen y nosaltres ¡no es una vergonya! aquí dormint un sobre l' altre; sembla que estiguém *á bordo*. Dintre d' aquets *ninxos* foscos, tots ¡gu' ls com las casas de la Barceloneta. Nostres domicilis mortuoris, escalonats, uniformes, tenen l' aspecte de *presas de xacolata*. Aném ensenyant lo *pecut*, per mandra d' escriure á Tarrasa ó á Sabadell que 'ns envihin *mostras*. Tenim mandra, y no gosém á *estirarnos* per no tenir la feyna de moure 'ls brassos. L' únich orgull que tenim es netejarnos cada dia las *costellas*; costellas que al altre mon utilisarian pera *barrons* de cadiras! Ah! pero això no pot quedar aixís. Hem de donar un escándol *funerari* (estil Rusinyo) ¡Companys de cementiri! Deu me envía pera redimirvos; donchs ¡dret al bulto y pit en fora! ¡No volguém ser *esqueletos*! Volguém ser homes de *carn y ossos*! y pera lograrho estich decidit á tot.

Veyeu si vos agradan las condicions d' un tractat de comers que penso establir ab l' *altre mon*, y sino vos agrada. . . deixeho.

Escoltéu. Primera. A fi de disminuir la *remesa de morts* que anualment entran en magatzém, pregar als *vius* que s' abstinguin de *declararse* la guerra ó que si tant *guerreros* son, que s' *entretinguin* fent maniobras, que es una cosa que *fá goig* y no castiga la salut, y en cas de que no 's puga lograr, que busquin un medi de menjarse 'ls uns als altres y aixís tot queda á casa y sembla que no mori tanta gent. Segona: que no *carreguin al mort*, úniquement en lo cas de que al *mort* li agradi *anar carregat*. Preguar als metjes que no *fassin cosas*; que 's dediquin á jugar á la Bolsa en lloch de fi mar coneixements d' embarch pera aquesta terra. Prevenir als jugadors, que quan juguin, no *matin*; encare que 'l contrari *tiri pedras*; y finalment solicitar del Govern que fassi 'l favor de *fer morir* al Tenorio, perque aquí dalt tenim ganas de *ferlo*.

Vos dono á tots las gracias per haverme escoltat sense *ficar la pata*, y ara ja sabeu que demá passat es lo dia que las potencias extrangeras tenen destinat para enviarnos sas embaixadas, portadoras de coronas y llantias. Se farán las *salvas* ab caixas vellas y á vosaltres vos recomano bona cara ab nostres visitants; ensajéu una rialleta artística! No hi fa res que vegin que 'ls doneu per la banda!

Ja hi acabat. Cridém junts: ¡Visca la mentida y el fanatisme y mori la llibertat, la fraternitat y 'ls bons aliments!

¡¡Mori!!

¡¡Vatúa 'l mon dolent!!

¡¡Vatúa!!

JOAQUIM MALLEU.

VIDA DE PETONS

Ab lo foch del primé amor
y sent encare dos noys
s' estimavan alegroys
l' Antonet y la Leonor.

Y volguent comunicarse
l' amor pur que 'ls consumía,
los dos ván resoldre un dia
que ja podian besarse.

Tirat aquet hermós plan
sempre mes la mare d' ella
com si ho presentís sa estrella
se 'ls presentava al devant;
y per mes que ho lamentavan,
ab dos anys de tal corcò
no 's varen fer ni un petó
perque sempre 'ls vigilavan.

Un dia varen renyí
cansats ja de festejá,
ell ab un' altra 's casá
y ella ab un altre 's va uní.

Ja casats, sens lo flagell
que nostres cors atropella,
ell may més va pensá en ella
ni ella may va pensá en ell.

Van passar molts anys aixís
vivint ab pau amorosa
ella ab son espós ditxosa
y ell ab sa esposa felis.

Y no tenint cap tropell
de penas que al cor fan mella
la Leonor s' ha fet molt vella
y l' Anton s' ha fet molt vell

Al fi, per desgracia ó sort,
la Parca, sempre ambiciosa,
matá del Anton la esposa
y 'l marit de la Leonor.

—Un dia 's varen trobar
los dos viudos, ja sent vells;
van recordá 'ls temps aquells
y varen simpatisar.

Tentats per Deu ó l' dimoni
desde 'l punt que van trobarse
van ressoldre 'ls dos lligarse
ab lo llás del Matrimoni.

Ja units, van dirse alegroys:
—Are tindréu ocasions
de feros aquells petons
que no vam poder sent noys.

Y per finir la passió
qu' en sos cors bullia encare,
ella va acostar la cara
per' que ell li fes un petó.

Y ab plors que sos dols avivan
han vist ¡ay! al abressarse
qu' are no poden besarse.
puig nas y barba 'ls ho privan.

F BERENGUER R.

Dé tant bó en Suarez Clin-clan
ja l' hi diuhen en Calsassas,
y en el camp del Ministeri
no hi troba mes que... carbassas.

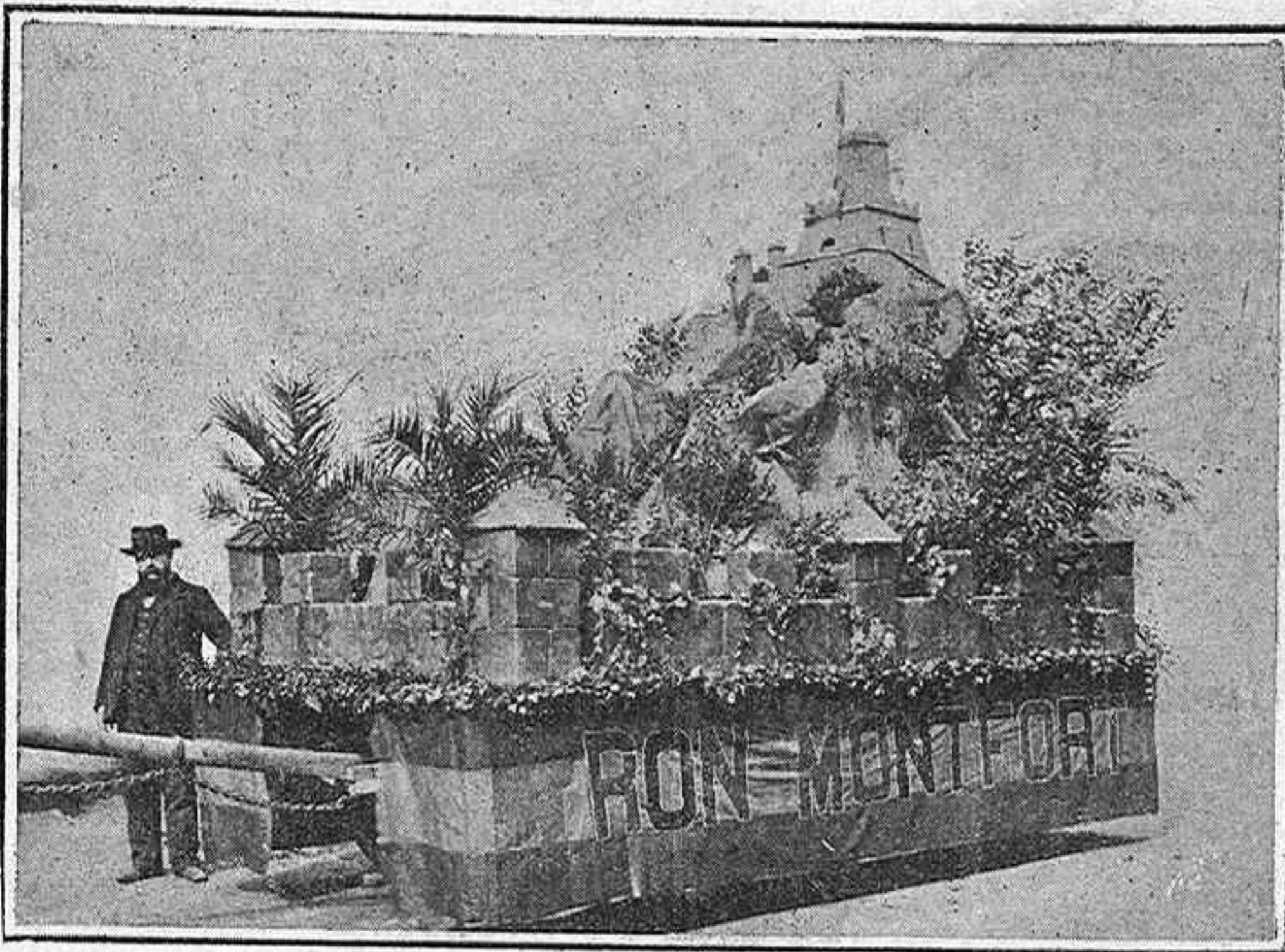

Per Gracia la de 'n Montilla
ab la Lley qu' ha projectat;
la Justicia l' ha desat
en un recó de l' armilla.

Plans de Instrucció kilomètrichs
de per tot desgabellats.
Si ell vá coix, res té d' impropri
que l' hi surtin esguerrats!

Recort de las Festas de la Mercé

CABALGATA ARTÍSTICA INDUSTRIAL
El carro anunciador del **ROM MONTFORT**

Suscripció

pera benefici de la viuda y fills
del malogrado poeta en

MARIÁN ESGRIU Y FORTUNY

Queda oberta

en nostra Administració

6 S RAMON, 6

Joseph Abril Virgili. . .	5'00	pts.
B. Ramentol.. . . .	1	«
F. S. y T. V.	5	»
Ramón E. Bassegoda..	5	»
Ramón Amorós Esteban-		
nell (quarta remesa)..	1	»

TOTAL. 17'00 pts.

Suma anterior.. . . . 96'25 »

Suma actual. 113'25 pts.

Continua oberta la suscripció.

TEATROS

PRINCIPAL

Atenentse á la diada, la companyia Tubau-Palencia ha donat vida á la més popular obra de Zorrilla *Don Juan Tenorio* que ab tot y no ser del repertori de la companyia ne surtiren molt ayrosos los artistas, distingintshi la Srta. Roca y los Srs. Miralles, Reig y Prado en los personatjes de D.ª Inés, D. Juan, D. Luis y Comendador.

Pera demá s' anuncia l' estreno de *Los sinvergüenzas*, que ja estava anunciat setmanas enrera y que 's retirará del cartell.

Veurém com anirán aquets *desvergonyits*.

ROMEA

Com era de esperar, lo *calaverón* del *Don Juan Tenorio* ha fet de las sevas en l' escenari d' aquesta casa y ha servit pera demostrar un cop més las brillants qualitats que pera lo protagonista posseheix lo senyor Borrás, podent assegurar que es lo primer dels que en lo present any, han fet sas fetxorias en nostra capital.

El nuevo Tenorio donat com á torna alguns dias, ha servit pera fer verdaderas calderadas á la Empresa.

Sembla que s' han posat en estudi una obra de Guimerá y una de 'n Ramon Vidales, pera després de las representacions del drama de Zorrilla y que serán pera sustituir los últims estrenos que hi han hagut. (Q. E. P. D)

NOVETATS

Com siga que *El anillo mágico* ha resultat una *vinya* pera la Empresa y aquésta no té ganas d' assecarse, continúa representantse á diari, no havent fet cas que per las festivitats passadas, era típic fer lo drama dels enamorats y aquestos omplenavan lo teatro ab verdadera satisfacció.

CATALUNYA (Eldorado)

Ab lo nom de la célebre bailarina *Lola Montes* que algún temps mogué tant rebombori en certs palaus reials, lo senyor Irayzoz n' ha fet una fábula en forma de sarsuela que fins á la primera meytat va molt bé, encara que recorda massa á *El rey que rabiò*, però desde lo moment que acaba la copia y comensa la originalitat del autor, se descompón acabant ab verdadera sorpresa pera l' espectador, però sorpresa que deixa fret y estátich; per lo tant, *Lola Montes* no creyém fassi durada en lo cartell.

Lo Sr. Vives hi ha posat la música y no ha fet més que sortir del pás, puig hi falta la originalitat deguda en las pessas cómicas instrumentadas.

En la execució s' hi distingí la Srta. Gurina y lo Sr. Gil.

EDEN CONCERT

Hi actúa una escullida companyia de sarsuela que explota 'l género petit ab molt éxit, notantse la acertada direcció del baritono senyor Serrano.

La *troupe* francesa está ben representada per notabilitats en sos respectius géneros, distingintse la *etoile* Mlle. Lancy, que cada nit obté una ovació per sas *chansonnettes* interpretadas ab sentiment y gust artístich.

També es molt aplaudida la bailarina catalana senyoreta Gargante, que s' ha fet séu al públich.

Y la parella de ball espanyol «germanas Brenes» se guanyan cada día més las simpatias de la distingida concurrencia que omplena totas las nits aquest favorecut local.

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA
LA PLATA VELLA

El ministre Rodiganyas
qu' es *payet* de gran *barrina*
fá *cou-diná* ab las monedas
de la marca isabelina.

Se murmura... se sussurra... corren veus de que 'l vell President Kruger si torna al Transvaal jurará fidelitat á Inglaterra.

Heusaqui (si aixó arriba á resultar cert) la manera de que 'l venerable boer resti las simpatias dels que adoran als forts d' esperit.

En tal cas, l' esperit d' en Kruger s' evaporaria com l' esperit de vi destapat.

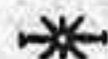
Y seria una llástima després de tanta fermesa de carácter.

A París un distingit xino s' ha enamorat de la seva professora de piano, una xicoteta parisien bastant *comme il faut*.

Y tot tocant las teclas y 'l pedal y cantant el do-re-mi-fa, s' hi ha casat com un home.

Res hi há que dir, pero opino,
que si ella un dia el guarnís
podria dir l' infelís
que l' ha enganyat com un xino.

Llegim:

El señor Sagasta ha salido á dar un paseo en coche.

Es molt important aixó. Jo l' altra setmana m' hi vaig passejar tot el dia y 'l telégrafo no se 'n ha ocupat.

Y diguin si no es tant persona LA TOMASA com en Sagasta.

Seguim llegint:

Acabament del Congrés.

¿Per sempre? Ay, quin salt el cor.

Que 'n quedaria de descansada la nació!

Llegim més avall:

«The Saint James Gazette» aconsella al rey Eduart que no vagi á passar l' hivern á Fransa porque no 'l poden veure.

Are no que no 'l poden veure pero si hi vá ja 'l veurán. Deixém apart la broma y diguém com el poeta:

Ser odiat y dur al cap corona
es una trista sort!...

Alguns vehins de la Portaferrija han exposat al Alcalde son desitj de que no 's cambihi el nom d' aquell carrer pe 'l de Mossen Jacinto Verdguer.

Es molt natural que aquets vehins vulgan fer mérits ab el senyor marqués, qui de segur no veuria ab molta satisfacció el cambi de nom majorment tenintse de clavar la lápida á la porta de casa seva.

Lo que estranyém es que hi hagi vehinat que 's presti á secundar els capritxos de qui fins vol privar de que un carrer ostenti un nom gloriós per rencillas y puntillos personals que no tenen res de cristiá.

Y dihéu aixó porque 's tracta d' un marqués *cristiano*, com va haverhi un general que també ho era.

Per lo vist á la iglesia de Santa Agna volen agafar parroquia, puig com si fos una tenda de robas, un restaurant ó una barberia possarán el lletreret dihent: *On parle français.*

Millor dit; se dirá missa y 's farán els sermóns en francés á fi y efecte de que 'ls gabaigs de Barcelona s' hi deixin caure

Trovém que aquesta idea es tan separatista com fer els sermóns en... catalá. Oy que ho dihen que aixó es separatista?

Oh, y que consti que 'l dir missa en francés no es pas correcte y crech que fins es impossible. La missa sempre ha de ser llatina.

En fi, ja s' arreglarán.

¿Vritat mossén Gatell?

Llegeixo y... de moment el cor vá ferme un salt: *Fuerzas navales.*

Ja hi som vaig pensar, ja tenim llesta la *Formidable* y 'ls marins s' han tornat héroes.

Ja podém anar á tot' arreu.

Pero si, si! *Mi gozo en un pozo.* Després m' adono de que l' epigraf se referia als set barquets que tenim acostumats á arrossegar-se pe 'ls varaders; els set mateixos que s' encostipan aixis que 'ls toca l' aygua.

Ves si *El Liberal* del carrer Nou no podria tenir un altre somni del seus.

Eil que tantas cosas importants somnia!

Hasta truytas.

Hem tingut el gust de extrenyer la má á nostre excelent amich el notable tenor d' ópera, Angelo Angioletti, qui vá venir de Trieste expressament pera enterarse del curs de la malaltia de sa simpática esposa la celebrada contralt d' ópera Elena Fons que resideix en aquesta ciutat

Per fortuna aquesta artista ja va per bé, y nostre bon amich á 'n aquestas horas ja deu ésser altre cop á Trieste pera continuar la temporada, en quin Teatro Comunale ha de cantar *I Pagliaci*.

Ens alegrém de la millora de la Fons y desitjém á l' Angioletti un bon éxit.

Aixó de que de tant en quant s' agafi á un suposat *anarquista* que tractava d' atentar contra la vida d' un quefe d' Estat, vesteix molt, dona una grossa importancia á la víctima...

Pero la Providencia que sempre vetlla per la innocencia ja 's cuyda de que 'l delictu 's reduheixi á un pas de saynet y sigui enxiquerat per la experta policia el *presunto criminal* que resulta las més de las vegadas un tocat del bolet sense malicia

De tots modos els diaris ja han adelantat la sensacional noticia del *grrran atentado anarquista* (?).

Aixó ha ocoregut derrerament al aristócrata president Loubet. La premsa ha publicat lo del *atentado* y... tot ha quedat reduhit á que un beneyt tenia curiositat de fer una visita al Eliseo. (No ho confonguin ab el Liceo)

Més val aixis, si senyós,
pero que mirin primé
la cosa l' alcans que té
y no inflin tant el gós.

Per en Romero Robledo ens hem enterat de que á Cuba y á Puerto Rico, desde que alló no es d' Espanya han desaparecut totas las enfermetats: com la febre groga, la verola y altras plagas...

Es natural El Govern hi enviava allí tota la yernocracia dels partits turnants, y...

¿Volen malalties y plagas més temibles?

Y sobre tot, més incurables.

¿Qué li dirían vostés al pocavergonya que 'ls hagués timat una fortuneta y més tart aquest mateix subjecte 'ls convidés á veure la suntuositat de casa seva adquirida ab el producte del timo?

El tindrían pe 'l tipo més barrut de la terra hoy?

Donchs ara, darrerament, ab motiu de la professó civica de Londres, per las festas reals, el caragroixuda d' en Chamberlain, va tenir el tupé de convidar á formar part de la comitiva als generals boers...

Pero aquestos varen excusarse, com se suposa, donant provas de tenir en gran respecte la dignitat de sa patria oprimida y ofesa pel barrut del timo.

Aprofiti la llissó,

Chamberlain dels meus pecats,

y pensi en altra ocasió

que tracta ab homes honrats.

Per cartas particulars, aixís com també per mediació de nostre corresponsal en Girona hem sapigut los triunfos que ha obtingut en lo Teatro Principal de dita ciutat, nostre particular amich lo reputat tenor senyor Juli Balasch, qui ab las llissons que ha rebut del eminent mestre senyor Goula, ha lograt donar á sa veu un desarrollo tant notable que avuy ja se 'l pot considerar com á un dels de *primísimo cartel lo* y per lo tant dels que honran á nostra terra.

Fins ara las óperas que ha cantat, son *La Boheme*, *Lucía* é *Il barbiere di Siviglia*: las tres han sigut tres extraordinaris éxits.

Felicitém al amich Balasch per son resultat y de pas al seu germá, lo célebre pintor senyor Mateu, ab quina amistat també 'ns honrém.

Dissapte passat tingué lloch en un dels salons del *Foment del Trevall Nacional*, l' acte de gracias en obsequi als aprendents que prengueren part en lo concurs organitzat en lo carrer de Brosolí, ab motiu de las passadas festas de la Mercé.

La concurrència que hi assistí fou sumament numerosa y en dita festa hi prengueren part los senyors Ferrer y Vidal en nom del Foment, lo senyor Cambó en lo del Ajuntament de nostra ciutat y lo senyor Sanromá com á organitzador de dit certamen y també de dita festa, havent fet ressaltar los tres oradors la importancia del acte que se celebrava.

Se obsequiá á tots els invitats ab un modest refresch, fentlos regalo d' un recort de las festas de la Mercé, lo que consistí ab medallas de plata, plata daurada y coure, las que foren distribuídas equitativament, segons la importancia ó concurs prestat al adorno del esmentat carrer.

Com nosaltres també forem dels invitats y per lo tant dels assistents, doném las més expressivas gracias per l' obsequi inmerescut que se 'ns feu.

La festa acabá ab la més cordial fraternitat, fentse patents los dots que adornan al senyor Sanromá en sas iniciativas.

El *Ciero* l' altre dia ab una gravetat y un convenciment digne de millor causa, ens feya sapiguer que 'ls *devotissims* pelegrins que varen anar á Roma havian quedat contentissims dels panxa-contentas del palau de Sant Pere.

També 'ns deya el *Ciero* per boca del carcunda Parpal que al esser embarcats en els vagons del carril aquella remada de xays belava fins á esgargamellarse cridant desafortadament ¡*Visca el Papa Rey!* ¡visca el... *augusto prisionero* (!) *del Vaticano*, ab el mateix entusiasme que aquells que cridan ¡*visca la patria!* palpantse 'l ventre.

Afegia el telégrafo un detall conmovedor: molts dels *mistichs* pelegrins al despedirse de Roma ploravan com unas criaturas quan se ressenten de las dents y si no xucavan el caixal de bacallá, fou degut á que no van trobarne.

Alló devia trencá 'l cor fins dels revisadors de bitllets.

S' anuncia la publicació en un dels rotatius de Madrid d' uns articles sobre la significació del catalanisme, y 's diu que l' autor es un tal Ulloa... Ja ho veuhen, fins el *Comendador!*

Preparémnos á llegir disbarats.

Perque, la veritat, aixó de que qualsevol hi tinga dret á tractar un assumpto tan capital, fá esperar sempre ideas disbaratadas.

Es molt difícil, *Comendador*, encertar el *quid* en cosa de tal trascendencia.

Preparis, donchs, y nosaltres també estarém á la mira.

Dissapte passat tinguérem lo gust d' assistir á las provas d' extinció d' incendis per medi del aparato y producte químic inventat per don Domingo Biosca, individuo del Cos de Bombers de nostra ciutat

Las provas s' efectuaren en la explanada de la fábrica dels senyors Sureda, Pedrerol y Ribó, sita en Sans, y donaren inmillorables resultats, ja que lo producte químic barrejat ab aygua, apagá ab pochos segons, materias inflamables com quitrá, petroli, essencia de trementina y cotó.

Lo senyor Biosca fou felicitat ardorosament per tots els reunits y creyém que son invent serà adquirit per nostre Ajuntament y particulars, pnig se fá altament necessari.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Los de 100 fullas, á 80 céntims

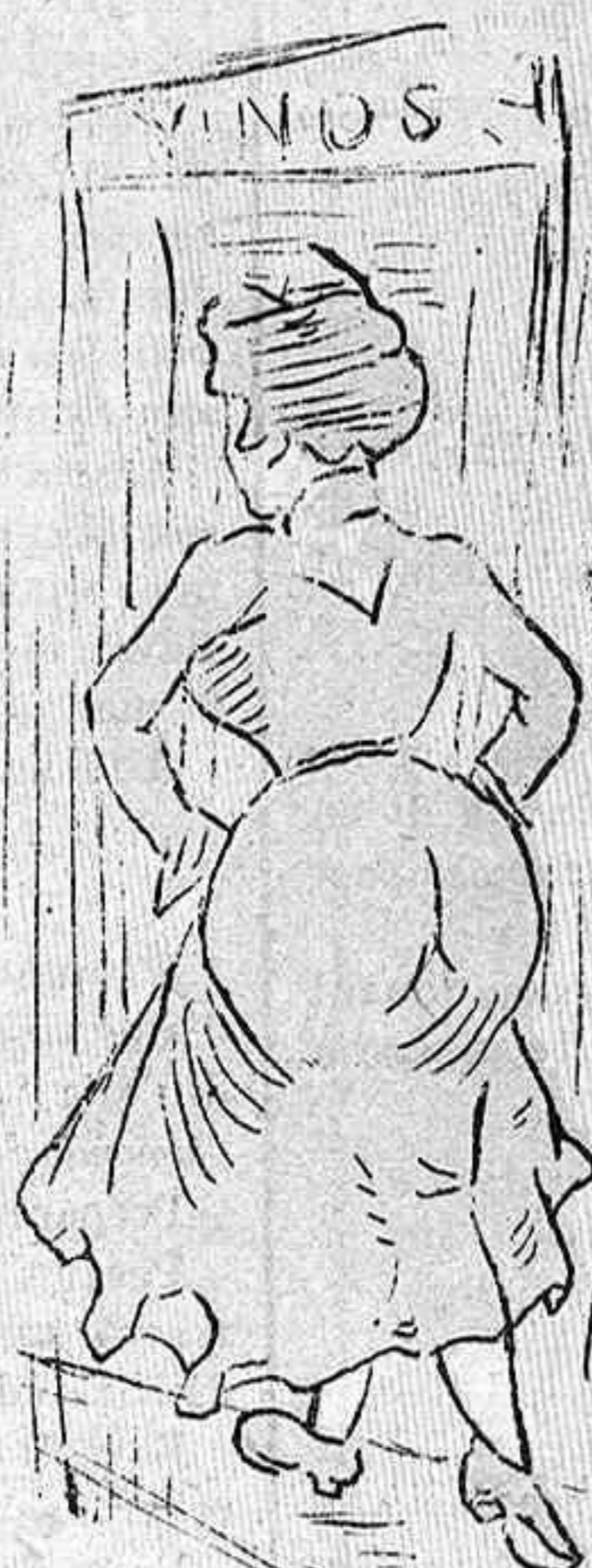
" " 50 " á 50 "

Ventas al per Major y Menor

Litografía Barcelonesa

6, Carrer de Sant Ramon, 6. — BARCELONA

POT-POURRI

Una viuda

—¡Verge Santa quina popa!
¡Y pensá qu' un es d' estopa!
¡Sant Roch, Sant March, Santa Creu,
quinas cosas un hom veu!

Te una pensió del difunt,
ben amoblada la casa
y un gos que 's diu Contrapunt.
¿Qui li empetará la basa!

Un modernista

L' apotecari Climent,
que s' abriga de valent
quan apreta lo fret viu,
y perxó á tot' hora diu
que á l' hivern vá molt calent.

—Vinch perque 'm deixi deu duros.
—¡Ho fa massa fort, jo 't flich,
—Lo demaná una pesseta,
fillet meu, ja es massa antich.